

FRIEDRICH NAUMANN
STIFTUNG Für die Freiheit.

külz
WILHELM KÜLZ
STIFTUNG

LIBERÁLNÍ TROJSTRANNÝ DIALOG ČESKO, NĚMECKO, POLSKO

Perspektivy regionální spolupráce:
Turismus

FOKUS

Impresum

Vydavatel

Friedrich-Naumann-Stiftung für die Freiheit
Střední Evropa a Pobaltí
Jugoslávská 620/29
CZ-120 00 Praha

📧/fnf-europe.org/prague

📘/fnf.europe

📺/fnfeurope

Autoři

Manfred Böhme, Ondřej Kovařík, Magdalena Piasecka

Redakce

Friedrich-Naumann-Stiftung für die Freiheit
Wilhelm-Külz-Stiftung

Produkce

COMDOK GmbH
Eifelstraße 14
D-53757 Sankt Augustin

Kontakt

Telefon +420 267 312 227
E-mail fnf-prag@freiheit.org

Datum vydání

Prosinec 2020

Poznámka k použití publikace

Tato publikace představuje informační nabídku Nadace Friedricha Naumanna pro svobodu. Publikaci lze získat bezplatně a je neprodejná. Nesmí být použita stranami nebo členy volebních týmů pro účely volební agitace (volby do Spolkového sněmu, zemských sněmů, jakož i volby do Evropského parlamentu).

Titulní strana: Pohled na kostel sv. Petra a Pavla v saském Zhořelci,
u německo-polské hranice

Zdroj: Andrew Mayovskyy / Shutterstock.com

Obsah

ÚVOD _____ 5

ROZVOJ A PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU V EUROREGIONU NISA _____ 6

(ONDŘEJ KOVAŘÍK)

Euroregion jako nástroj přeshraniční spolupráce _____ 7

Euroregion Nisa (ERN) _____ 8

Euroregion Nisa jako integrovaná prázdninová
a turistická destinace _____ 10

Finanční nástroje pro podporu projektů
v oblasti cestovního ruchu v euroregionu Nisa _____ 12

Závěr _____ 13

CESTOVNÍ RUCH JAKO PŘÍNOS PRO BUDOUCNOST EVROPSKÉHO REGIONU SASKO / ČECHY / DOLNÍ SLEZSKO _____ 15

(MANFRED BÖHME)

Témata pro budoucnost _____ 15

Využití příležitostí evropských programů pro příhraniční regiony _____ 17

Pozitivní vývoj – silný potenciál _____ 17

Klíčová témata:

digitalizace, inovace, mobilita a zachování zdrojů _____ 18

Výzvy a perspektivy _____ 19

TAJUPLNÉ DOLNÍ SLEZSKO: NEPOPSATELNÉ. NA VIDĚNOU _____ 21

(MAGDALENA PIASECKA)

Turistika – budoucnost regionu _____ 22

Obchodní turistika – platforma pro výměnu zkušeností,
příležitost pro rozvoj regionů _____ 23

O AUTORECH _____ 26

Chtěli bychom srdečně poděkovat našim partnerům, Institutu pro politiku a společnost (ČR) a straně Nowoczesna (Polsko), za jejich podporu a spolupráci při realizaci projektu této publikace.

.Nowoczesna

Úvod

Sjednocená Evropa musí růst zdola. To platí zejména pro nesčetné příhraniční regiony v Evropské unii. Zde je možné Evropu vnímat živě, její výhody jsou tu jednoznačně hmatatelné. Příhraniční regiony se staly modelem procesu sjednocení nejen díky tomu, že odpadla omezení na hranicích, nýbrž i díky nekonečné rozmanitosti aktivní, hranice překračující spolupráce. Evropa žije v příhraničních regionech v neposlední řadě také z angažovanosti občanů.

Pro liberály je ukotvení Evropy v regionech klíčovou otázkou budoucnosti, protože bez nich nemá Evropa ani žádnou budoucnost. Proto kanceláře Nadace Friedricha Naumanna pro svobodu v Praze a Lipsku zahrnuly – spolu se saskou Nadací Wilhelma Külze – budoucnost příhraničního regionu Německo-Polsko-Česko do své agendy. Se svými partnery, polskou stranou Nowoczesna a českým Institutem pro politiku a společnost, budeme společně s experty z oblasti politiky, hospodářství a vědy na akcích a v publikacích rozvíjet úvahy o perspektivách tohoto poutavého regionu.

To, co nyní držíte v rukou, je jedna ze tří publikací. Věnují se ústředním tématům – dopravní politice, zásobování energií a cestovnímu ruchu.

Ve všech těchto třech politických oblastech se již ukázalo, že trojúhelník zemí Sasko-Polsko-Česko může již nyní prezentovat mnoho příkladů vydařené spolupráce. Částečně se však jedná o dost strukturálně slabý region, který může z ještě intenzivnější přeshraniční spolupráce nesmírně profitovat. Je nutné rozvíjet potenciály regionu. A právě na tom se chceme podílet.

Dr. Detmar Doering, Vedoucí pražské kanceláře
Nadace Friedricha Naumanna pro svobodu

Ulrike Harzer, Výkonná ředitelka
Nadace Wilhelma Külze, Drážďany

Markus Müller, Lokální vedoucí kanceláře
Nadace Friedricha Naumanna pro svobodu v Lipsku

Rozvoj a podpora cestovního ruchu v euroregionu Nisa

Ondřej Kovařík

Oblast česko-německo-polského trojmezí je unikátním prostorem s atraktivním přírodním bohatstvím, který sehrál významnou roli v historii všech tří národů. Zejména dějiny posledních sta let se hluboce podepsaly na současném stavu tohoto geografického prostoru a na problémech, se kterými se potýká. Nelze v tomto ohledu nezmínit meziválečné období a postupnou eskalaci napětí mezi německými a českými obyvateli, jež se zhmotnilo v hrůzách druhé světové války, stejně jako následné čtyři dekády vlády komunistického režimu ve všech třech zemích, který uměle uzamkl jednotlivé části tohoto regionu za státními hranicemi a svou hospodářskou politikou v regionu způsobil jeho značný ekonomický propad.

S koncem totalitních režimů v bývalém východním bloku nastalo období renesance přeshraniční spolupráce, obnovování zpřetrhaných vazeb a vytváření nových vztahů a forem spolupráce napříč hranicemi, které výrazně přispělo k obnově regionu.

Od pádu berlínské zdi zde dochází k postupnému propojování jednotlivých měst a částí regionu a vytváření prostoru pro spolupráci. Bez nadsázky lze říci, že hlavní roli v tomto ohledu sehrál také pozitivní vliv Evropských společenství, včetně německé strany, která se stala jejich součástí po znovusjednocení Německa. Díky tomuto historickému okamžiku, díky spolupráci na půdorysu dohod v rámci Rady Evropy a také díky evropským politikám rozvoje spolupráce s příhraničními oblastmi mohl v tomto prostoru na začátku devadesátých let vzniknout euro-region Nisa, jenž se stal platformou pro další společné aktivity a prohlubování trojstranné přeshraniční spolupráce.

Jakkoliv zatím nelze říci, že se plně navrátila jeho dřívější sláva, podařilo se výrazně oživit společenské a kulturní dění, nastartovat ekonomickou spolupráci a v neposlední řadě se také postarat o lepší stav v minulosti těžce zkoušeného životního prostředí. Všechny tyto sektory jsou naprosto klíčové a nosné také z pohledu rozvoje cestovního ruchu v oblasti česko-německo-polského trojmezí, který se postupně stává jedním z hlavních faktorů jeho ekonomické prosperity.

Stěžejním tématem tohoto článku je právě cestovní ruch a jeho rozvoj v rámci regionu. Jedná se o ekonomickou aktivitu, která má pro celkovou situaci na území trojmezí zásadní význam a správné nastavení jeho podpory může přispět k posílení jeho prosperity a ekonomické kondice. Článek se zaměřuje jak na lokální aktivity realizované na platformě spolupráce euroregionu Nisa, které k tomuto posílení již nyní směřují, tak také na "makro" pohled z úrovně politik realizovaných v Evropské unii a jejich přínosu pro oblasti, kterou představuje právě česko-německo-polské trojmezí.

Euroregion jako nástroj přeshraniční spolupráce

Euroregiony jakožto formalizované platformy regionální přeshraniční spolupráce mají v západní Evropě poměrně dlouhou historii, která navázala na tradici přirozených setkávání a forem spolupráce v příhraničních regionech bez ohledu na faktickou polohu státní hranice, která v dobách před vznikem národních států zdaleka neplnila tak významnou roli, jakou jí přisoudily dějiny dvacátého století poznamenané dvěma světovými válkami a následným rozdělením Evropy železnou oponou na Východ a Západ.

První z euroregionů vznikly již v šedesátých letech minulého století a v současné době tvoří hustou síť relativně různorodých subjektů co do velikosti, počtu zapojených zemí či struktury, přičemž do spolupráce v rámci sítě euroregionů se zapojují i evropské země, které nejsou členy EU (Norsko, Ukrajina, země západního Balkánu atd.). Nejedná se o správní jednotky, ale o dobrovolná zájmová sdružení obcí, okresů, krajů a dalších subjektů, např. hospodářských komor. Jejich společným jmenovatelem je snaha o hospodářský, kulturní i společenský rozvoj regionu formou cílené a všestranně výhodné spolupráce.

Kromě financování z vlastních zdrojů – místních rozpočtů, případně darů spolků a sdružení – existuje pro financování projektů na úrovni euroregionu několik nástrojů na úrovni EU, zejména operační programy Interreg a v jejich rámci fungující Fond malých projektů.

Jakkoli má každý euroregion svá specifika a potřeby, obecně lze říci, že pro příhraniční oblasti je typická nižší hustota osídlení, do velké míry zapříčiněná odlišením obyvatelstva do velkých měst a centrálních částí země, nevyhovující dopravní obslužnost a nižší životní standard a omezený hospodářský potenciál spojený

s vyšší nezaměstnaností. Efektivní odpovědí na tyto výzvy je právě vytváření euroregionů, které se tak mohou snáze stát významnými aktéry jak na regionální, tak i národní a evropské úrovni, a to jak z hlediska prosazování svých zájmů na poli konkrétních politik, tak i právě z pohledu cestovního ruchu.

Euroregion Nisa (ERN)

Euroregion Nisa byl založen v roce 1991 jako vůbec první euroregion ve střední a východní Evropě. ERN se rozkládá na území Libereckého a částečně Ústeckého kraje (Šluknovský výběžek), Svobodného státu Sasko a Dolnoslezského vojvodství. Největší část rozlohy Euroregionu Nisa připadá Polsku, zatímco nejvíce jeho obyvatel žije na území Spolkové republiky Německo a co do počtu zapojených obcí vede Česká republika.

Formálně jde o sdružení tří národních sdružení, která jsou právními subjekty podle práva příslušné země s vlastními pravidly, rozpočtem a strukturou včetně individuálního členství. Se vznikem Evropských seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) v roce 2006 se rovněž otevřela možnost zakládat společné právní subjekty za účelem usnadnění přeshraniční spolupráce.

Těžiště praktické spolupráce se koncentruje především v patnácti euroregionálních expertních skupinách, tzv. EUREXECH, které pokrývají například oblast dopravy, hospodářství, kultury, krizového řízení, veřejného zdraví, životního prostředí a právě i cestovního ruchu, který představuje jednu z priorit.

První projekty se v rámci euroregionu začaly realizovat v polovině devadesátých let pod hlavičkou programu Phare. Novou dynamiku do života trojmezí dodala přístupová jednání o členství České republiky a Polska v Evropské unii na přelomu tisíciletí korunovaná vstupem obou zemí do Evropské unie v roce 2004. Otevřela se možnost financování společných projektů v rámci euroregionu skrze nástroje Evropské územní spolupráce (Interreg), konkrétně tři bilaterální programy (česko-saský, česko-polský, polsko-saský).

Poslední pomyslná bariéra mezi státy euroregionu pak padla vstupem Česka a Polska do schengenského prostoru na sklonku roku 2007, který symbolicky ukončil dlouhé období do jisté míry nepřírozeného rozdělení tohoto prostoru státními hranicemi.

Euroregion Nisa stejně jako řada dalších příhraničních regionů již od svého založení čelil a stále čelí řadě problémů a překážek daných zčásti periferním charakterem území a zčásti nechtěným dědictvím minulosti.

V případě euroregionu Nisa, který leží v srdci tzv. černého trojúhelníku, významné těžební lokality hnědého uhlí s vysokou koncentrací tepelných elektráren, jde zejména o devastaci půdy a lesních porostů, nízkou kvalitu ovzduší i vod a celkově špatný stav krajiny. Dalšími problémy, se kterými se region dlouhodobě potýká, je nedostatečná dopravní obslužnost, přeshraniční kriminalita, především drogová a majetková, vysoká nezaměstnanost a odliv pracovních sil. Obecné trendy, jako je stárnutí populace a s ním spojené zvýšené nároky na sektor zdravotních a sociálních služeb, se pak v periferních příhraničních oblastech demonstrují ještě naléhavěji než ve zbytku země.

Všechny tyto problémy se negativně promítají jak do každodenního života místních obyvatel, tak i do atraktivity regionu coby vyhledávané turistické destinace, která zatím zdaleka nevyužívá potenciál, který její přírodní i kulturní bohatství skýtá.

Podpora podnikatelských příležitostí a tvorba pracovních míst je klíčovým předpokladem pro zlepšení celkové ekonomické kondice regionu. Významným hráčem jsou v tomto ohledu regionální hospodářské komory (které jsou přímo zapojené do euroregionální spolupráce jakožto členové národních sdružení), ale i vysoké školy a další výzkumná pracoviště v regionu, která jsou důležitými partnery podnikatelské sféry. S tím souvisí i narůstající potřeba kvalitního vysokorychlostního internetového připojení a budování rychlých sítí, ale například i digitalizace služeb, ze které budou profitovat jak místní obyvatelé regionu, tak i jeho návštěvníci. Konkrétně v oblasti podpory turismu je pak zcela zásadní budování ubytovacích i stravovacích kapacit, volnočasových zařízení a příležitostí k všestrannému využití.

Odstranění překážek volného přeshraničního pohybu na území česko-polsko-německého trojmezí formou zkvalitnění železničních i silničních spojení a otevírání nových hraničních přechodů usnadní pracovní mobilitu, přinese významný ekonomický stimul a zvýší turistický potenciál oblasti. Významným krokem z pohledu rozvoje cestovního ruchu by bylo rovněž napojení regionu na trans-evropskou dopravní síť TEN-T, které by usnadnilo propojení se sousedními regiony a zlepšilo dostupnost spádových letišť.

Atraktivitu regionu z pohledu turismu posílí rovněž vytváření chráněných krajinných oblastí či rezervací tmavé oblohy a celkově péče o krajinu a přírodní bohatství regionu.

Spolupráce policie, hasičských záchranných sborů i záchranných služeb a zdravotnických zařízení napříč hranicemi včetně možnosti zasahovat na druhé straně hranice je správnou cestou k zajištění bezpečnosti obyvatel regionu i jeho návštěvníků, jak se již v minulosti několikrát prokázalo, např. při ničivých povodních v letech 1997, 2002 nebo 2010 či požárech.

Ke zkvalitnění každodenního života v regionu a zvýšení jeho atraktivity pro návštěvníky zblízka i z daleka přispějí i „měkké“ aktivity, jako je odstraňování jazykových i kulturních bariér, prohlubování vzájemného porozumění a otevřený dialog napříč hranicemi. Inspirací do budoucna může být například vydávání trojjazyčného zpravodaje či společný kalendář významných událostí a výročí, které se osvědčily u některých dalších euroregionů.

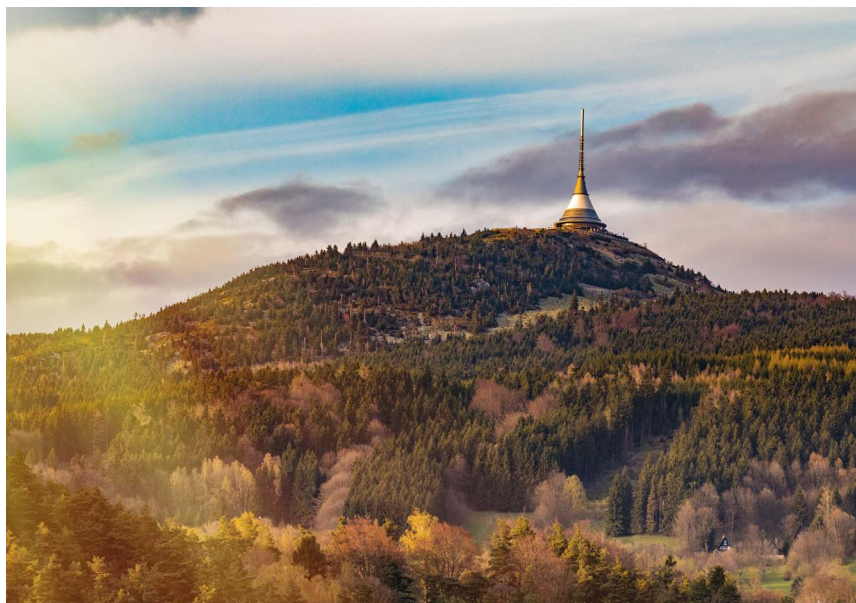
Euroregion Nisa jako integrovaná prázdninová a turistická destinace

Euroregion Nisa představuje geograficky velice různorodou oblast s rozmanitým terénem – ve zdejší krajině se nacházejí jak hory, tak i nížinné oblasti. Z velkých měst je na české straně nejvýznamnější Liberec, na německé Görlitz a Zittau a na polské Jelenia Góra a Bogatynia. Pomyslnou osu regionu, která mu propůjčila svůj název, tvoří řeka Nisa.

Krkonoše, Jizerské hory, Lužické hory, ale i oblast Českosaského Švýcarska, Českého ráje a řada dalších unikátních míst nabízí celou řadu možností pro sportovní i rekreační vyžití na všech stupních náročnosti, včetně atraktivních horolezeckých terénů, cyklostezek, běžeckých tratí či vodáckých tras na řece Nise. V regionu se nachází desítky cenných chráněných krajinných oblastí a několik lokalit tmavé oblohy, které v dnešním přetechnizovaném a uspěchaném světě představují skutečný unikát. Region se pyšní takovými architektonickými skvosty, jako je Ještěd, a dalšími technickými památkami často spjatými s tradičními odvětvími typickými pro zdejší region, jako je hornictví, ale třeba i rukavičkářství.

Další ozdobou regionu jsou zdejší hrady a zámky a další historické památky, které jsou nositeli místní kulturní identity a připomínají zdejší každodenní život v minulých staletích, např. Krušnohorské muzeum v Lesné či skanzen v saském Seiffenu. Jedinečným projektem, který trvá již téměř patnáct let a dále se rozvíjí, je Via Sacra – trasa propojující sakrální památky regionu, mezi které patří i kostel Smíření svatého ducha v polském Jaworu zařazený na Seznam památek světového kulturního dědictví UNESCO či unikátní norský sloupový kostel v Karpaczi.

Televizní vysílač na Ještědu, nejvyšším vrcholu Ještědsko-kozákovského hřbetu v severních Čechách

Zdroj: Nadezda Murmakova / Shutterstock.com

Euroregion Nisa je také živým prostorem pro kulturní a společenská přeshraniční setkávání. Nabízí bezpočet uměleckých akcí, jako jsou výstavy, koncerty či divadelní představení. Jedním z nejstarších projektů v kulturní oblasti je mládežnický symfonický orchestr Europera-Jugendorchester, kterého se účastní žáci základních uměleckých škol ze všech tří zemí.

Česko-polsko-německé trojmezí je krajem bohatého přírodního i kulturního dědictví a má všechny předpoklady stát se vyhledávanou turistickou lokalitou. Potenciál regionu v tomto ohledu není zdaleka vyčerpán a je proto logické, že jednou z dlouhodobě deklarovaných priorit euroregionu Nisa je právě vytvoření společného integrovaného prázdninového a turistického regionu. Cílem společného úsilí v oblasti podpory turismu je přilákat jak domácí, tak zahraniční turisty k delšímu pobytu v regionu, který by ideálně zahrnoval všechny tři země zastoupené v euroregionu Nisa.

Cestovní ruch je jedním z odvětví, které pandemie COVID-19 výrazně poškodila. Zároveň ale také jako vedlejší efekt přinesla do jisté míry vynucenou renesanci domácího turismu, která pro euroregion Nisa a další turisticky dosud podceňované regiony může znamenat pozitivní impuls. Stoupá obliba domácích dovolených či dovolených v blízkém zahraničí, kdy odpadá nutnost dlouhého cestování. Návštěvníci začínají vyhledávat dříve opomíjená místa, která dosud stála ve stínu hlavních turistických lákadel, na vzestupu je aktivní dovolená v přírodě či odlehlejších, méně zalidněných regionech. To vše může pro euroregion Nisa znamenat příležitost, jak přilákat nové návštěvníky a stát se vyhledávanou turistickou lokalitou.

Finanční nástroje pro podporu projektů v oblasti cestovního ruchu v euroregionu Nisa

Přeměna euroregionu Nisa v integrovanou prázdninovou a turistickou destinaci vyžaduje kromě politické vůle na všech třech stranách hranice i významné investice do infrastruktury a služeb v oblasti cestovního ruchu a propagace regionu.

Na lokální úrovni lze domácí rozpočty využít k financování projektů v oblasti dopravní infrastruktury s cílem vybudovat funkční a promyšlené silniční a železniční sítě zajišťující dobrou dopravní dostupnost v rámci regionu i jeho propojení s regiony sousedními. Výrazem této snahy na české straně je především výstavba silnice I/35 přecházející dále ve vnitrozemí v D35, která představuje severní páteřní trasu spojující Čechy a Moravu. Kromě investic do výstavby silnic a železničních koridorů lze dále diskutovat například i o určité formě integrace hromadné dopravy v regionu, která by byla přínosná jak pro místní obyvatele, tak pro turisty. V praktické rovině je rovněž žádoucí zaměřit se na zkvalitnění služeb cestovního ruchu, například projekty, které odstraní přetrvávající jazykové bariéry, jako je zavádění mnohojazyčných názvů, vícejazyčné propagační brožury či vícejazyčné turistické

kanceláře a infocentra, ale také třeba na digitalizaci služeb (informační platformy, QR kódy, zapojení do českého start-upového projektu SmartGuide atd.).

Klíčové finanční nástroje na úrovni Evropské unie představují tři bilaterální programy meziregionální spolupráce Interreg – česko-saský, česko-polský a polsko-saský, které spadají pod hlavičku Evropského fondu pro regionální rozvoj. V rámci těchto programů funguje tzv. Fond malých projektů zaměřený primárně na realizaci tzv. people-to-people aktivit. Za necelých třicet let existence euroregionu Nisa byly z Fondu malých projektů ERN podpořeny stovky společných přeshraničních aktivit v oblasti kultury, sportu, vzdělávání a dalších.

Další možnosti financování projektů přímo či nepřímo zaměřených na podporu cestovního ruchu nabízí zejména Evropský fond pro regionální rozvoj, který podporuje rozvoj místního potenciálu periferních regionů skrze projekty zaměřené na budování dopravní, vzdělávací, zdravotní a sociální infrastruktury a tvorbu nových pracovních míst, ale také například na rekonstrukci kulturních památek či rozvoj a obnovu sportovních areálů. Z dalších nástrojů lze zmínit Fond spravedlivé transformace (Just Transition Fund) zacílený na evropské uhelné regiony, program TEN-T jakožto nástroj spolufinancování dopravních staveb v rámci transevropských dopravních sítí či Kohezní fond, rovněž zacílený na podporu velkých infrastrukturálních projektů. Projekty v oblasti podpory zaměstnanosti, rozvoje lidských zdrojů či modernizace veřejné správy a zvyšování kvality veřejných služeb je možné realizovat pod hlavičkou Evropského sociálního fondu, zatímco na podporu živé kultury a umění je určen program Kreativní Evropa.

Příkladem dobré praxe, která se osvědčila u sousedního euroregionu Glacensis, je existence vlastní rozvojové agentury pokrývající celé území euroregionu, která zajišťuje obcím účinnou podporu při přípravě přeshraničních projektů a tvorbě žádostí o jejich financování. To je cesta, která by se mohla stát inspirací pro další euroregiony, včetně euroregionu Nisa.

Závěr

Cestovní ruch skýtá pro euroregion Nisa enormní ekonomický potenciál a jeho podpora je zcela oprávněně jednou z hlavních priorit trojstranné přeshraniční spolupráce. Je však třeba mít na paměti, že aby se oblast stala turisticky atraktivní destinací, musí se v první řadě stát atraktivním místem pro život. Pro region je klíčové zastavit odliv ekonomicky aktivní populace tvorbou nových pracovních

míst a podporou podnikatelských aktivit, zajistit dostatečně hustou síť kvalitních vzdělávacích institucí včetně mateřských škol, efektivně a včas reagovat na nevyhnutelnou proměnu demografické struktury zdejší populace posilováním kapacit zdravotnických a sociálních zařízení a podporovat vzájemně obohacující přeshraniční aktivity a setkávání. Jen pokud bude region dobrým domovem pro své obyvatele, kteří se budou s chutí a nadšením podílet na jeho všestranném rozvoji a prosperitě, stane se vyhledávaným cílem pro domácí i zahraniční návštěvníky ze všech koutů Evropy a světa.

Při pohledu na uplynulé tři dekády existence euroregionu Nisa lze konstatovat, že se tomuto prostoru již z velké části podařilo vymanit z těžkých břemen minulosti a že je na dobré cestě stát se opět významnou a vyhledávanou evropskou křižovatkou.

Cestovní ruch jako přínos pro budoucnost evropského regionu Sasko – Čechy – Dolní Slezsko

Manfred Böhme

Příhraniční regiony Sasko-Česko-Polsko představují jakési pokladnice, pro které je charakteristické bohaté kulturní dědictví a překrásná krajina. Společný rozvoj cestovního ruchu umožňuje ještě lepší uplatnění těchto potenciálů ve středu Evropy.

Kdo nemá rád cestování, volný čas a rekreaci? Vývoj cestovního ruchu celosvětově, v Evropě a také v Německu, Česku a Polsku je příběhem úspěchu. Tento obor je symbolem pohostinnosti, důležitým hospodářským faktorem pro města a regiony a zajišťuje mnoho pracovních míst, která nemohou být exportována. Pandemie koronaviru a s ní spojená omezení pro cestování a mobilitu nám jasně ukazují, jaký význam má cestovní ruch pro regionální hospodářství a kvalitu života lidí. Nyní je zapotřebí udělat vše pro zachování podstaty podniků a pro uchopení krize jakožto šance, abychom společně zvládli důležité úkoly pro budoucnost cestovního ruchu v našich regionech.

Témata pro budoucnost

Stále jasněji se ukazuje, že společnost je formována razantním vývojem. Globalizace pozvolna přechází do období zdraví a kvality života. Rychle se rozvíjející technologie se střetávají s dlouhověkými infrastrukturami. Nové procesy pro život a práci zaměstnávají lidi, podniky a obce. Digitalizace má za následek vznik nových společenství, okamžitou transparentnost, ale také vyvstávají otázky týkající se zacházení s osobními údaji, vztahu člověka a stroje. Skutečný svět je překryt světem virtuálním. Pro podnikatele a zaměstnance to znamená jediné – každý den 86.400 sekund pohostinnosti, kvality a perfektního servisu.

Aby se do budoucna zlepšila kondice cestovního ruchu, nabývá stále více na důležitosti diskuse o klíčových tématech. K tomu patří digitalizace, nové formy mobility a očekávání hostů ohledně trvalé udržitelnosti v cílových oblastech, jakož i modernizace destinací. Předpokladem úspěšného vývoje se stále více stává kvalita a konkurenceschopnost. Životní cykly nabídek se zkracují a poptávka je mnohem individuálnější. Pro mnoho malých a středně velkých podniků, rodinných podniků, obcí a cílů cestovního ruchu nabývá na významu téma inovací. Naši hosté očekávají, že se do cílových oblastí dostanou snadno a pohodlně. Pro úspěch nabídek jsou podstatné atraktivní nabídky mobility, které obstojí i do budoucna. Pozornost je také nutné věnovat zachování našich přírodních zdrojů, rozmanitosti flóry a fauny, jakož i podstatě našeho kulturního dědictví.

Pohled na Nový zámek v Parku knížete Pücklera v Bad Muskau (kulturní dědictví UNESCO) na německo-polské hranici

Jeho celková plocha činí 830 hektarů, jedná se tak o největší krajinný park ve střední Evropě v anglickém stylu

Zdroj: konradkerker / Shutterstock.com

Využití příležitostí evropských programů pro příhraniční regiony

Všechna tato témata korespondují s politickými cíli Evropské unie pro další roky a nabízejí dobré šance pro ještě lepší využití přeshraničních programů pro rozšíření spolupráce mezi Saskem, Čechami a Dolním Slezskem. „Evropská územní spolupráce“ (Interreg) je podstatným příspěvkem k evropské integraci a soudržnosti, podpoře dobrého sousedského soužití v Evropě a lepšímu zviditelnění EU díky přeshraniční spolupráci přímo na místě. To slouží také cestovnímu ruchu. Díky spolupráci vznikají partnerství a smysluplné kooperační struktury. Společné projekty přesahující politické hranice přispívají k tvorbě Evropy bližší občanům. To má velký význam, protože příhraniční regiony jsou zvláštními oblastmi. Setkávají se zde regiony s viditelným socioekonomickým rozdílem, které navíc ještě procházejí strukturální přeměnou. Doba, ve které se mohly příhraniční regiony mezi Saskem, Čechami a Dolním Slezskem vyvíjet, musí být historicky posuzována jinak než ve srovnatelných regionech západní Evropy.

Již dnes se intenzivně pracuje na realizačních programech pro další rozpočtové období 2021 až 2027. Na základě politických cílů Evropské komise, socioekonomických analýz pro příhraniční regiony a unijního programu Border Orientation se diskutuje o tom, jak cestovní ruch do programů zapracovat. Velký význam má i skutečnost, že dosavadní programové oblasti k podpoře transnacionální spolupráce včetně dosavadní programové oblasti střední Evropy (Central Europe) i nadále zůstanou způsobilé získávat podporu.

Rozhraní k evropské dotační politice nabízí Politický cíl 5 Evropské komise: „Vytvoření Evropy bližší občanům díky podpoře udržitelného a integrovaného rozvoje městských, venkovských a pobřežních oblastí a místních iniciativ“.

Pozitivní vývoj – silný potenciál

Z dosavadní analýzy je zřejmé, že ve všech regionech existuje pozitivní turistický rozvoj. V roce 2018 zaznamenala samotná oblast Sasko-Čechy v přeshraniční spolupráci okolo 24,8 milionu noclehů v cestovním ruchu, z toho 60 % v německé a 40 % v české části prostoru.

Společné hraniční oblasti mají nejen atraktivní přírodní a kulturní bohatství a velký počet turisticky přitažlivých míst. Existuje zde i dobrá síť cyklostezek a turistických stezek, naučných přírodních stezek a lyžařských oblastí a běžeckých lyžařských tras. Příkladem je Labská stezka vedoucí od pramene v českých

Krkonoších až k Severnímu moři nebo cyklotrasa Odra–Nisa. Velkou budoucnost má přeshraniční rozšiřování nabídek pro horská kola. Dobrým příkladem je první německý singletrail park u Rabenbergu v Breitenbrunnu v Krušných horách.

Dobrymi příklady spolupráce jsou také přeshraniční rozvoj Parku knížete Pücklera v Bad Muskau, česko-saská hřebenová trasa (Hřebenovka) vedoucí z Orle v Polsku přes území Libereckého kraje do Žitavských hor v Sasku nebo poutní stezka Via Sacra.

Podarilo se také etablovat první přeshraniční turistické regiony, např. Českosaské Švýcarsko nebo Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří, který patří od roku 2019 ke světovému dědictví UNESCO. Dobrým příkladem pro rozvoj přeshraniční turistické destinace na základě společných strategií je Českosaské Švýcarsko. Cílem je vznik společného přeshraničního cestovatelského cíle. K tomu byly vypracovány „Obecné zásady pro přeshraniční rozvoj cestovního ruchu do roku 2025“.

S těmito kooperačními programy se vznikající sítě uvádí do života a příhraniční regiony jsou z turistického hlediska zhodnoceny, zcela ve smyslu hostů. Stejnou měrou je však významný také příspěvek k důvěře mezi partnery. To jsou dlouhodobé investice ve smyslu udržitelnosti a příštích generací.

Klíčová témata: digitalizace, inovace, mobilita a zachování zdrojů

Vypořádání se s aktuálními trendy představuje základní kámen úspěchu podniku. Toto platí i pro ekonomiku cestovního ruchu. Aby bylo možné vytvořit si stabilní pozici na trhu, popř. vytvořit si konkurenční výhody, je nutné neustálé přizpůsobování a optimalizace vlastních procesů a nabídek.

Možnosti a šance, ale také rizika digitalizace zaměstnávají celou společnost, tedy i ekonomiku a průmysl. Ekonomika platform je v mezinárodním cestovním ruchu relevantní již dlouho. Transformace znalostí a zkušeností z procesů Průmysl 4.0 přes škálování v procesu Malé a Střední podniky 4.0 až po malé a nejmenší podniky, dokonce až na úroveň podnikatelů – fyzických osob je stále viditelnější. Většina podnikatelů se dnes zaměřuje na každodenní otázky a nemá téměř prostor, čas a zdroje zaobírat se procesy transformace z vývoje do praxe. Očekávají použitelná řešení, která je na trhu posunou dopředu a usnadní jim všední pracovní den.

Podél zákaznické cesty – customer journey – tak existují četná rozhraní, u kterých již dnes mohou digitální řešení dále zlepšit nabídku a servis: Optimalizace webových stránek, zřizování hotspotů, spolupráce s influencery, zlepšování v rankingu vyhledávačů, v sociálních médiích. To vše samozřejmě v kontextu s trendy cestování a volného času v rámci celého cestovního řetězce. K tomu patří také výměna dat a informací, mapování a využívání nových řešení s otevřenými daty pro kooperační systémy. Výzva ale spočívá v komplexním využití technického a technologického vývoje a ve využití možností umělé inteligence a internetu věcí v obchodních procesech. K tomu patří také využívání zkušeností z dosavadních projektů transformace. Cílem musí být spoluvytváření přeměny a posílení inovační síly aktérů za pomoci kompetencí a procesů pro digitální transformaci.

Hosté očekávají, že se do cílových oblastí dostanou snadno a pohodlně. Pro úspěch nabídek jsou podstatné atraktivní nabídky mobility, které obstojí i do budoucna. To platí pro budoucí osy mobility mezi Drážďany a Prahou stejně tak jako pro spojení do Wrocław.

Povinnost zachování našich přírodních zdrojů, rozmanitost flóry a fauny se odráží v mnoha projektech spolupráce v chráněných oblastech, jako například v regionu Národních parků Saské Švýcarsko a České Švýcarsko. Experti odhadují, že důsledky změny klimatu budou ve středoevropských regionech spojeny se vzestupem teplot, poklesem letních srážek, stoupajícími teplotami vod, zvýšeným rizikem lesních požárů a poklesem ekonomické hodnoty lesů. Také z toho vyplývá spousta otázek pro přeshraniční spolupráci, které se týkají nejen strategie pro budoucnost zimního cestovního ruchu ve středohorských oblastech.

Výzvy a perspektivy

Vedle pozitivních zkušeností ale také existují témata generující nové výzvy. Organizační struktury v příhraničních oblastech nejsou často kompatibilní. Také možnosti společných digitálních platforem, strukturovaná výměna dat a informací pro zhodnocení vývoje se zatím nevyužívají.

Pro odhalení potenciálů a velký skok v evropské konkurenci je nezbytné vytvoření strukturovaného dialogu se všemi partnery. Výměna zkušeností, společná diskuze o hlavních bodech až po společné cíle a záměry mohou být základem strategie pro spolupráci v cestovním ruchu. Spojení takovéto rozvojové strategie s operativními formami spolupráce při využití evropských programů vede k novým, společným úspěchům.

Cestovní ruch je chápán jako průřezová disciplína, v níž je mezioborové myšlení a jednání předpokladem úspěchu. Je proto nutné usilovat o to, aby byla práce, která zahrnuje více sektorů, více zaměřena na různé potenciály našeho makroregionu v srdci Evropy. Vytvoření vhodných struktur spolupráce je základem pro profilování regionu jakožto mezinárodně zajímavého turistického cíle a pro nové formy kooperace ve vzdělávání, studiu a profesním dalším vzdělávání. K tomu je také nutné definovat potřebná rozhraní pro územní plánování, management regionů a různé úrovně turistického marketingu. Jednací úroveň by měla tvořit síť složená z kompetentních a legitimních partnerů ze všech regionů.

Operacionalizace by mohla být v praktické formě doprovázena následujícími úkoly:

1. podpora při navazování a udržování kontaktů,
2. podpora při vývoji a realizaci konkrétních projektů,
3. publicita aktérů a projektů,
4. zpracování zkušeností a výsledků až po programově relevantní odhady,
5. informování partnerů v síti o novinkách v cestovním ruchu na obou stranách hranice,
6. organizace setkání a akcí nejrůznějších formátů za účelem výměny znalostí a zkušeností.

Mnoho nasvědčuje tomu, že s konkrétními opatřeními na obou stranách hranice, s projekty a jejich úspěšnou realizací, jakož i transparentností a transferem vědomostí je možné podstatně přispět k nové, udržitelné kooperaci. Ta podpoří síly pohánějící kvalitativní růst v cestovním ruchu ve smyslu vzájemného užitku. Tak může i cestovní ruch přinést svůj příspěvek pro budoucnost evropského regionu Sasko – Čechy – Dolní Slezsko.

Tajuplné Dolní Slezsko: Nepopsatelné. Na viděnou

Magdalena Piasecka

Dolní Slezsko je region s velkým historickým, kulturním a přírodním bohatstvím, který se nachází na jihozápadě Polska a bydlí zde 2,9 milionu osob. Je výjimečné a jedinečné. Samotná zeměpisná poloha je jeho velkou předností. Na jihu hraničí s Českou republikou a na západě se Spolkovou republikou Německo.

Dolní Slezsko je jedním z nejrozmanitějších turistických regionů v Polsku. Můžeme donekonečna vyjmenovávat místní atrakce (a je třeba poznamenat, že Dolní Slezsko je skutečným lídrem v počtu turistických atrakcí) a turistické nabídky, které se již mnoho let těší velké oblibě mezi návštěvníky. Najdeme zde středověké hrady, renesanční paláce, pruské pevnosti a doly. Nejznámější z nich jsou zlatý důl v obci Złoty Stok a bývalé uranové doly nazývané Sztolnie Kowarskie.

Mnoho památek láká kouzlem tajuplnosti a stále neobjevených záhad z doby druhé světové války. Podzemní komplexy německých továren a krytů, jako jsou štoly ve Walimi nebo podzemí hradu Książ, stále vzbuzují mnoho emocí. Mezi dolnoslezskými památkami najdeme objekty zapsané na Seznamu světového dědictví UNESCO: kostely Míru v obcích Świdnica a Jawor a Halu století ve Wroclawi.

Kromě tisíců památek jsou magnetem přitahujícím turisty krásy zdejší krajiny a přírody. Jižní část regionu se totiž nachází v oblasti Sudet. Jedná se o hory na polsko-česko-německém pomezí, které uchvacují návštěvníky jedinečnou rozmanitostí. Jsou zde jak mírné kopce Bardských hor (*Góry Bardzkie*) Janovického rudohoří (*Rudawy Janowickie*), tak i oblé a poseté četnými ledovcovými jezery, Krkonoše s nejvyšším vrcholem – Sněžkou tyčící se do nadmořské výšky 1602 metrů, ale také ploché Stolové hory. Je to skvělé místo pro aktivní turistiku. Svě si zde proto najdou jak milovníci pěších výletů, tak i cyklisté a lyžaři, jakož i stále početnější horští běžci.

Jedna z mnoha sošek trpaslíků ve Wroclawi, Polsko

První sošky trpaslíků se ve Wroclawi objevily v roce 2001, jejich kořeny však spadají až do období antikomunistického hnutí Oranžová alternativa v 80. letech 20. století

Quelle: Emeryk III / Shutterstock.com

Turistika – budoucnost regionu

Cestovní ruch měl pro rozvoj dolnoslezského regionu vždy velký význam. Byl jedním z hlavních pilířů, na kterém byl založen sociální a hospodářský rozvoj regionu. Se vstupem Polska do Evropské unie vznikla příležitost intenzivního rozvoje v této oblasti, který je možný především díky finančním prostředkům určeným na turistickou infrastrukturu a rozsáhlou propagaci samotného regionu nejen z hlediska atrakcí a turistických produktů, ale i obchodní turistiky.

Podle zprávy „Výsledky kvantitativních a kvalitativních průzkumů cestovního ruchu v Dolním Slezsku“ zadané Úřadem maršálka Dolního Slezska činil jen v roce 2018 počet turistů, kteří navštívili region, zhruba 18 milionů. Mezi zahraničními turisty byli největší skupinou Němci (271 215 osob), turisté z Ukrajiny (56 715 osob) a Velké Británie (41 528 osob).

Zeměpisná poloha regionu vyvolává přirozeně nutnost partnerství v rámci

přeshraniční spolupráce. V průběhu let byly realizovány různé iniciativy, které regiony propojovaly. Za zmínku stojí několik projektů, které mají dopad na podporu a rozvoj cestovního ruchu v příhraničních regionech. Úkolem projektu „Hrady a zámky nás spojují“ (*Łączą Nas Zamki i Pałace*) financovaného v rámci programu Interreg V-A Česká republika – Polsko je propagace hradů a zámků v Polsku a České republice, přispívající k zintenzivnění cestovního ruchu, ale i začlenění projektu do Evropské kulturní trasy.

Dalším příkladem úspěšné přeshraniční spolupráce je zavedení „EURO-NISA-TICKET“, kombinované jízdenky (ZVON – Dopravní svaz Horní Lužice – Dolní Slezsko), která umožňuje cestovat veřejnou hromadnou dopravou v příhraničních oblastech Polska, Německa a České republiky.

Spolupráce mezi regiony by mohla být efektivnější, pokud by existovala společná strategie, která by nejen určovala směry činností a propagace dotyčných produktů, ale i vytvářela partnerskou síť nezbytnou pro realizaci jakéhokoli mezinárodního projektu. Navzdory aktivnímu působení místních organizací cestovního ruchu, stejně jako národních zastoupení neexistuje platforma pro výměnu znalostí a zkušeností, na jejímž základě by bylo možné vytvářet další projekty. Cestovní ruch je přitom hnací silou regionů, která má obrovský dopad nejen na místní ekonomiku, ale také na řadu dalších oblastí života. Tvorba bohatých turistických nabídek a kombinace produktů a služeb na mezinárodní úrovni má velkou hodnotu pro každou destinaci.

Obchodní turistika – platforma pro výměnu zkušeností, příležitost pro rozvoj regionů

Rozvoj obchodní turistiky a profesionalizace služeb odvětví MICE (Meeting, Incentive, Convention and Event) v Polsku začaly zřízením instituce, kterou představují kanceláře Convention (Convention Bureaux, CB). Za zmínku určitě stojí, že první CB v Polsku byla založena v roce 2002 ve Wrocławu. Poté vznikla Poland Convention Bureau Polské turistické organizace, následovaly další CB v největších polských městech. Hlavním cílem kanceláří je podpora konferenčního a kongresového potenciálu města a regionu a také přilákání akcí do dané destinace. Wrocław si jako první město v Polsku uvědomila obrovské přínosy plynoucí z pořádání velkolepých akcí a eventů evropského a celosvětového významu. Přinášejí městu nejen prospěch z hlediska propagace, ale posilují také image destinace, a především jsou hnací silou odvětví hotelových a gastronomických služeb, široce chápaných doplňkových služeb doprovázejících eventové odvětví.

Již mnoho let dochází k dynamickému rozvoji konferenční a kongresové infrastruktury Dolního Slezska. Jen v samotné Wroclawi vznikly za posledních 10 let tři objekty: wroclawské Kongresové centrum u Haly století, které může pojmout až 3000 hostů, Městský stadion pro více než 43 tisíc diváků včetně obchodní části pro více než 1000 osob, jakož i Národní hudební fórum s koncertním sálem s kapacitou 1800 diváků. Velmi rychle se rozvíjí také odvětví hotelových služeb, což vedlo ke vzniku mnoha hotelových zařízení s atraktivním konferenčním zázemím. Největším konferenčním a kongresovým objektem ve Wroclawi je komplex Haly století zapsaný na Seznam světového dědictví UNESCO. Již více než sto let je místem setkávání a pořádání prestižních kulturních, sportovních a vědeckých akcí. Objekt, který vznikl v roce 1913, byl dějištěm mnoha událostí, včetně Světového kongresu intelektuálů, Mistrovství světa mužů ve volejbalu 2014, Evropského hlavního města kultury 2016 a mnoha dalších. Hlavní město Dolního Slezska se kromě mnoha konferenčních a kongresových objektů může pochlubit více než 60 hotely s 11 319 lůžky, vysokoškolskými objekty a jedinečnými historickými místy s profesionálním konferenčním a obchodním zázemím. Region Dolního Slezska má k dispozici největší počet hradů a zámků v Polsku, které jsou pořadatelé aktivně využívány. Dolnoslezské údolí paláců a zahrad je velmi malebným doplňkem nabídky Wroclawi a jiných městských center v regionu. Historické palácové komplexy disponují infrastrukturou, která umožňuje pořádání různých akcí a jejich jedinečná příhraniční poloha je vynikajícím příkladem možností a potenciálu přeshraniční spolupráce. Sousední regiony by se s jistotou mohly ucházet o různé typy akcí a společně připravovat tzv. BIDy čili nabídky podávané při ucházení se o pořádání akcí. Vzhledem k zapojení do schengenského prostoru a možnosti volného překračování hranic by měl účastník akce konané ve 2 nebo 3 regionech možnost seznámit se s různými kulturami, kuchyněmi, tradicemi a osobnostmi dané oblasti. V minulosti již byly zaznamenány pokusy o navázání přeshraničních dohod ve snaze získat například zimní olympijské hry, ale prostor pro spolupráci je mnohem širší a měl by se zaměřovat na opakující se nebo dlouhodobé události stimulující ekonomiku regionu.

Hlavní město Dolního Slezska „Wroclaw – město setkání“ již několik let důsledně prosazuje politiku související s pořádáním velkolepých mezinárodních akcí. Není pochyb o tom, že události jako: UEFA EURO 2012, Evropské hlavní město kultury 2016, The World Games 2017 a další výrazně proměnily podobu Wroclawi a udělaly z něj otevřené, tolerantní a multikulturní město. Fotbalové mistrovství zřetelně ukázalo, jak je důležitá spolupráce sousedních regionů, protože právě ve Wroclawi se konal zápas mezi Polskem a Českou republikou, který přilákal

mnoho fanoušků sportovních soutěží jak zpoza naší jižní, tak i západní hranice. Díky těmto událostem si obyvatelé této oblasti uvědomili blízkost a přínosy akcí, které se odehrávají v příhraničním regionu. Organizace Mistrovství Evropy ve fotbale UEFA EURO 2012 také vedla k realizaci mnoha investic do infrastruktury, které regiony ještě více sblížily, mj. vytvoření Městského stadionu pro více než 43 000 diváků či dálničního okruhu Wrocław, díky kterému tranzit nákladních automobilů opustil hranice města a umožnil dosažení jižní a západní hranice země za méně než 2 hodiny. Dále se jednalo o výstavbu nového hlavního terminálu wrocławského letiště a revitalizaci hlavního železničního nádraží, které je od svého znovuootevření považováno za architektonickou perlu Wrocław. Mistrovství bylo také obrovským podnětem pro investory z odvětví hotelových služeb, kteří v letech předcházejících akci ve městě ochotně investovali. Wrocław navštívilo během mistrovství 325 tisíc osob, což významně ovlivnilo jeho propagační dosah, jakož i růst HDP a také příjmy do rozpočtu města.

Rok 2016 se zapsal do dějin města jako svátek kultury, během kterého byly realizovány prestižní projekty jako například slavnostní předání Evropských filmových cen, koncert Ennia Morriconeho, ale také projekty a kulturní iniciativy integrující obyvatele regionu, uvolňující obrovskou energii a budující přeshraniční společenství. Obzvláště silná kulturní spolupráce přetrvává po roce 2016 mezi Dolním Slezskem a českými příhraničními regiony. Na druhé straně také X. Světové hry neolympijských sportů The World Games 2017 přilákaly do hlavního města Dolního Slezska téměř 240 000 fanoušků a před televizními přijímači zasedlo více než 12 milionů diváků. Infrastruktura, která vznikla pro tuto desetidenní sérii akcí, jako například krytý bazén s olympijskými rozměry, in-line dráha a modernizace Olympijského stadionu, bude sloužit obyvatelům a turistům po mnoho let.

Odvětví MICE má významný vliv na ekonomický rozvoj regionu a obrovský dopad na propagační příležitosti této destinace. Podněcuje také rozvoj regionu, ovlivňuje regionální pracovní trh a růst HDP jeho obyvatel. Třístranná spolupráce mezi Polskem, Českou republikou a Německem je potenciálem, který dosud nebyl plně využit, a to zejména v kontextu budoucích obchodních a sportovních akcí. Vzhledem k existenci nezbytné infrastruktury a zkušeností se získáváním a pořádáním akcí evropského významu je třeba se zaměřit na formalizaci a prohloubení spolupráce mezi regiony, aby se v očích potenciálních organizátorů, mezinárodních federací a účastníků akcí jevily jako jeden soudržný, atraktivní a koordinovaný organismus.

O autorech

Manfred Böhme

se narodil v roce 1958 ve Freitalu u Drážďan. Na Technické univerzitě v Drážďanech získal titul diplomovaného inženýra a od roku 1991 je ředitelem Zemského svazu cestovního ruchu Sasko. Při své práci se zabývá hlavně úkoly managementu v oblasti politiky cestovního ruchu a politickou komunikací. Momentálně je také členem zemského představenstva Středostavovské unie Sasko, rozhlasové rady stanice Mitteldeutscher Rundfunk (MDR) a místopředsedou pracovní skupiny Politika cestovního ruchu Německého svazu cestovního ruchu.

Ondřej Kovařík

je poslanec Evropského parlamentu, člen Hospodářského a měnového výboru a náhradník ve Výboru pro dopravu a cestovní ruch a také ve Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci. V minulosti působil v sekci ekonomických vztahů a diplomacie na Ministerstvu zahraničních věcí v Praze a na ZÚ v Ottawě. V letech 2007–2009 se na Úřadu vlády věnoval předsednictví ČR v EU. Od roku 2010 na Ministerstvu obrany ČR řídil kancelář 1. náměstka obrany a později zastupoval ČR při Evropské obranné agentuře.

Magdalena Piasecka

je absolventkou Wroclawské univerzity a postgraduálního studia na SGH Varšavské ekonomické škole, stipendistka Univerzity v Bonnu a účastnice programu „The International Visitor Leadership Program“ v USA. Od roku 2019 je předsedkyní představenstva Haly století, historického konferenčního a eventového objektu zapsaného na Seznamu světového dědictví UNESCO. Od roku 2018 Radní Sejmiku Dolnoslezského vojvodství. V letech 2017–2018 byla náměstkyní primátora Wroclawi. V letech 2008–2017 byla předsedkyní představenstva Convention Bureau – Wroclaw. Od roku 2020 je členkou představenstva Dolnoslezské turistické organizace.

Užitečné odkazy

Friedrich-Naumann-Stiftung für die Freiheit

www.freiheit.org

Institut pro politiku a společnost

www.politikaspolecnost.cz

Landestourismusverband Sachsen e.V.

www.ltv-sachsen.de

Nowoczesna

www.nowoczesna.org

Wilhelm-Külz-Stiftung

www.kuelz-stiftung.de

Trojmezí Česko-Německo-Polsko

Zdroj: mitifoto / Shutterstock.com

